

Akademia Wychowania Fizycznego

im. Bronisława Czecha

w Krakowie

Wydział Turystyki i Rekreacji

KENIA

Analiza rynku turystycznego

Martyna Maciejewska

IV rok Ort gr.1/dzienne

2009/2010

Spis treści:

Wstęp.....	3
I. Informacje ogólne o Kenii.....	4
1.1 Wprowadzenie.....	4
1.2 Geografia.....	4
1.3 Ustrój polityczny.....	5
1.4 Gospodarka.....	6
1.5 Plemiona Kenii.....	6
1.6 Kultura.....	7
II. Uwarunkowania rozwoju turystyki.....	8
2.1 Uwarunkowania przyrodnicze.....	8
2.2 Najważniejsze atrakcje turystyczne.....	8
2.2.1 Nairobi.....	8
2.2.2 Mombasa.....	9
2.2.3 Kenijski Wielki Rów.....	10
2.2.4 Płaskowyż Centralny.....	10
2.2.5 Parki Narodowe i Rezerваты.....	10
2.2.6 Wybrzeże.....	11
2.3 Dostępność komunikacyjna.....	12
2.4 Szkolnictwo w zakresie turystyki.....	13
III. Rynek recepcji turystycznej.....	14
3.1 Kenia jako część regionu afrykańskiego.....	14
3.2 Liczba przyjazdów do Kenii.....	17
3.3 Motywy przyjazdów.....	18
3.4 Kraje emisji turystycznej.....	19
3.5 Transport.....	19
3.6 Długość pobytu.....	21
3.7 Zakwaterowanie.....	22
3.8 Obłożenie hotelowe.....	24
3.9 Sezonowość.....	26
3.10 Atrakcje turystyczne.....	26
IV. Rynek emisji turystycznej.....	29
4.1 Wyjazdy turystyczne Kenijczyków.....	29
4.2 Propagowanie turystyki wśród Kenijczyków.....	30
4.3 Wyjazdy zagraniczne.....	32
4.4 Podsumowanie.....	32
V. Znaczenie rynku turystycznego dla Polski.....	33
5.1 Przyjazdy do Polski.....	33
5.2 Wyjazdy Polaków do Kenii.....	34
Podsumowanie.....	35
Bibliografia.....	36
Spis przypisów.....	36
Spis rysunków, wykresów i tabel.....	37

Wstęp

"Afryka - to mistyka, dzikość, to płonące piekło: raj dla fotografa, Walhalla dla myśliwego, Utopia dla spragnionego ucieczki. Ziemia, którą każdy kocha i która znosi wszelkie o niej komentarze. To ostatni ślad świata, który odszedł, czy też kolebka Świata nowego, wspaniałego. Dla wielu ludzi, jak i dla mnie, to po prostu dom. Jest tym wszystkim naraz. Jednego tu nie ma: nudy."

Beryl Markham

Praca ta poświęcona jest wspaniałemu krajowi jakim jest Kenia. Z roku na rok kraj ten staje się popularniejszy, odkrywa przed turystami swoje tajemnice, przyciąga ludzi szukających tutaj przygody, doznań, chcących poznać prawdziwy „Czarny Ląd”. W Kenii mieszkają ludzie otwarci, chętni poznania nowych ludzi oraz pokazania im wspaniałości swojego kraju. Jest to kraj bardzo zróżnicowany turystycznie. Każdy znajdzie tutaj coś dla siebie. Wachlarz możliwości jest duży - od spania pod gołym niebem, w chatkach na safari, poznanie kultury aż do wypoczynku w luksusowych hotelach oraz najpiękniejszych plażach. Również wśród Polaków kraj ten staje się coraz popularniejszy. Wycieczki do Kenii zaczynają pojawiać się w ofertach biur podróży. Warto odwiedzić ten kraj gdyż jest jednym z najpiękniejszych na świecie.

I. Informacje ogólne o Kenii

1.1 Wprowadzenie:

Kenia leży w Afryce Wschodniej, po obu stronach równika, u południowej nasady Półwyspu Somalijskiego. Graniczy z Somalią, Etiopią, Sudanem, Ugandą i Tanzanią. Do kraju tego zjechali imigranci ze wszystkich stron Afryki, Bliskiego Wschodu, Azji i Europy-jest to swoista mieszanka kulturowa. Kenia posiada niezwykle bogate **środowisko naturalne**: piękne wybrzeża, rafy koralowe, sawanny, tropikalne lasy, jeziora, gorące źródła, niespotykaną florę i faunę. Jest to **kraj kontrastów** gdzie bieda spotyka się z luksusem. Kenia jest otwarta na turystów, posiada dobrą jak na Czarny Ląd infrastrukturę turystyczną ale na nieuważnych czyhają tutaj również niebezpieczeństwa. Kraj ten przyciąga swoim pięknem, kulturą, bogactwem przyrody, oferuje możliwość wypoczynku nad Oceanem ale również przeżycie wspaniałej przyrody.

1.2 Geografia:

Kenia zajmuje obszar 582 646km²¹, jej stolicą jest **Nairobi**. Większość obszaru zajmują rozległe płaskowyże będące częścią krystalicznej Wyżyny Wschodnioafrykańskiej. Wyżynę rozcina tektoniczny Rów Wschodnioafrykański, w którego dnie leżą liczne jeziora: Turkana, Baringo, Nakuru, Naivasha, Magadi. W sąsiedztwie Rowu wznoszą się masywy wulkaniczne, z których najwyższe to: **Kenia (5199m n.p.m.)** i Elgon (4321 m n.p.m.).²

Klimat Kenii jest bardzo zróżnicowany. Nad Oceanem Indyjskim, Jeziorom Wiktorii i w górach panuje klimat porównikowy wilgotny, natomiast na pozostałym obszarze podrównikowy suchy. (...) Na większości obszaru występują **dwie pory deszczowe** (marzec-maj i listopad-grudzień). Najwyższe temperatury miesięczne notuje się na wybrzeżu Oceanu Indyjskiego (24°C w lipcu, 28°C w marcu)³ oraz nad jeziorami Turkana i Wiktorii.

¹ Encyklopedia Geograficzna Świata pod red. A. Jelonek, Afryka, Kraków 1996, s.229

² Przeglądowy Atlas Świata pod red. R. Mydel, J. Grocha, Afryka, Kraków 1998, s.255

³ Przeglądowy Atlas Świata pod red. R. Mydel, J. Grocha, Afryka, Kraków 1998, s.255

Sieć rzeczna w Kenii jest słabo rozwinięta. Dwie największe rzeki : **Tana** (ok.800km) i **Galana** (ok.547km) należą do zlewiska Oceanu Indyjskiego-są to rzeki o charakterze stałym jednakże ich dopływy są już w większości rzekami okresowymi. Największe jeziora to : **Jezioro Wiktorii** o powierzchni 68,8 tys km² ⁴ co czyni je największy w Afryce a trzecim na świecie, drugie pod względem wielkości jest **Jezioro Turkana**, zwane też Rudolfa ,przy którym zlokalizowano trzy Parki Narodowe. Jezioro to w 1997 roku zostało wpisane na Światową Listę Dziedzictwa UNESCO.

1.3 Ustrój polityczny:

Kenia jest republiką Brytyjskiej Wspólnoty Narodów. Obecnie kraj jest rządzony przez **demokrację wielopartyjną**, lecz droga do osiągnięcia tego stanu była trudna..W 1963 kraj ogłosił niepodległość a pierwsze wybory wygrał słynny Jomo Kenyatta, który prezydentem pozostał aż do swojej śmierci w 1987 roku. Znany był jako Mzee (Ojciec lub Starszy), był nie tylko ojcem narodu kenijskiego, lecz także jednym z wielkich bohaterów afrykańskich ruchów nacjonalistycznych, uznawanym i szanowanym przez opinię światową.⁵

Rysunek 1- Mwai Kibaki

źródło: www.abc.net.au

W 1987r rządy objął Daniel Arap Moi, który od początku tłumił wszelką opozycję a Kenia stała się oficjalnie państwem jednopartyjnym, prasa podlegała cenzurze, rozrosła się **korupcja** a rządy prezydenta przypominały rządy tyrana.

W 1992r rozpisane zostały wielopartyjne wybory, które jednak nie zostały uznane za „wolne i prawidłowo przeprowadzone” lecz ostatecznie prezydent Moi wraz z partią pozostali u władzy. Następnym wyborów jednak już nie wygrał a obecnym prezydentem jest **Mwai Kibaki**.

⁴ Przeglądowy Atlas Świata pod red. R. Mydel, J. Grocha, Afryka, Kraków 1998, s.255

⁵ M. Shales, Kenia, Thomas Cook, Warszawa 2002, s10

Podział administracyjny:

Tabela 1-Podział administracyjny Kenii

	Prowincja	Powierzchnia (km ²)	Ludność	Stolica	
1	Centralna	13 236	4 304 300	Nyeri	
2	Nadbrzeżna	84 113	2 583 600	Mombasa	
3	Wschodnia	154 354	5 380 200	Embu	
5	Północno-Wschodnia	126 186	459 000	Garissa	
6	Nyanza	12 507	4 889 700	Kisumu	
7	Rift Valley	182 413	7 630 300	Nakuru	
8	Zachodnia	8285	3 569 400	Kakamega	
4	Nairobi	693	2 165 600	-	

Źródło: <http://pl.wikipedia.org>

1.4 Gospodarka:

W pierwszych latach po uzyskaniu niepodległości Kenia była krajem najlepiej i najszybciej rozwijającym się w krajach Afrykańskich jednak w latach 80tych kraj ten borykał się z wieloma trudnościami m.in. powtarzające się susze, wahania światowych cen produktów, rządy prezydenta Moi co doprowadziło do **kryzysu gospodarczego**. W czasach obecnych gospodarka odradza się. Główne dochody Kenii pochodzą z turystyki, która intensywnie się rozwija lecz nadal ponad 80% ludności żyje z uprawy roli (głównie:kawa, herbata, maruna, tytoń, trzcina cukrowa). Udział gospodarki turystycznej w PKB w 2005 roku wynosił **12,7%**.⁶

1.5 Plemiona Kenii:

W Kenii mieszka około **40 różnych plemion**, które tworzą trzy główne grupy:

Kuszyci-żyją na obrzeżach kraju oraz na obszarach nadmorskich. Główne szczepy to Somalijczycy i mniej liczne grupy Boran, Orma, Wataa i inne.

⁶ źródło www.ioltravel.co.za/article/view/3552560

Plemiona nilockie-w ramach plemion nilockich istnieją trzy główne podgrupy. Są to wędrowni pasterze-Masajowie, Samburu, którzy zamieszkują w centrum oraz Turkana, żyjący w północno-zachodniej części kraju. Są to najsłynniejsze plemiona w Kenii.

Bantu-to plemiona rolnicze, są największą i najbogatszą spośród trzech grup plemiennych. Większość plemion tej grupy żyje na Płaskowyżu Centralnym-Kikuju, Embu, Meru, Mbeeri, Kamba i Tharaka.

Rysunek 2 - Masajowie

źródło : bi.gazeta.pl

Małżeństwa mieszane spowodowały w dużej mierze rozmycie granic terytorialnych, a w wielu przypadkach zatarły się też charakterystyczne różnice plemienne w cechach fizycznych. Duże przeludnienie staje się zarzewiem konfliktów.⁷

1.6 Kultura:

Tubylcy rzadko mówią, że są **Kenijczykami**, identyfikują się przede wszystkim ze swym plemieniem, zaś najsilniej czują się związani ze swymi żonami, dziećmi oraz braćmi i siostrami ze strony matki. Wielu mężczyzn żyje wciąż w poligamii. Dla tubylców pojęcie państwa nie ma prawie żadnego znaczenia; ważne jest tylko, aby człowiek będący u władzy wspierał przede wszystkim swych współplemieńców.

Kenia jest krajem **wieloreligijnym**-Masajowie nie wyznają żadnej religii, plemiona wybrzeża i Somalijczycy w północno-wschodniej części kraju są muzułmanami. W innych regionach rywalizują ze sobą misje chrześcijańskie. Wielu ludzi wciąż łączy elementy dawnej wiary i nowej religii.

Kobiety wykonują większość prac związanych z domem i rodziną, bardzo często wykonują też pewne prace na roli, a także są odpowiedzialne za budowę domu. Kobiety

⁷ M. Shales, Kenia, Thomas Cook, Warszawa 2002, s15

cieszą się szacunkiem w domu, lecz nie mają prawa głosu w sprawach publicznych. Jeśli kobieta ucieka od męża lub zostaje odesłana przez niego do swej rodziny-nia ma żadnego zabezpieczenia dla siebie i swych dzieci.

II. Uwarunkowania rozwoju turystyki

2.1 Uwarunkowania przyrodnicze

Głównym atutem Kenii jest jej wspaniała **flora i fauna**, która przyciąga wielu turystów. Oprócz wylegiwania się na plażach, które są uznawane za najpiękniejsze na świecie; turyści wybierają się na safari, by podziwiać ogrom przyrody i wspaniałe zwierzęta.

Flora Kenii jest niezwykle zróżnicowana. Występuje tu około 10,000 * przewodnik gatunków skatalogowanych roślin, od drobnych przydrożnych kwiatów do olbrzymich drzew liściastych. Większość z najbardziej efektownych, kwitnących roślin i drzew jak również prawie wszystkie uprawy rolnicze zostały tu sprowadzone z innych kontynentów.

Kenia posiada wiele wspaniałych parków narodowych, z których najczęściej odwiedzane są : Lake Nakuru, Masai Mara, Tsavo, Animal Orphanage. Występuje tam niezwykła różnorodność zwierząt i roślin (również takich nie spotykanych w innych krajach), można się napawać pięknem krajobrazu, zaznać dzikości przyrody. Te wszystkie elementy przyciągają do Kenii turystów z całego świata.

2.2 Najważniejsze atrakcje turystyczne

2.2.1 Nairobi

Nairobi jest stolicą Kenii. Położone jest na wysokiej wyżynie. Zostało założone w 1899 roku. Jest gospodarczym i kulturalnym ośrodkiem kraju. Jest to miasto nowoczesne o oryginalnej architekturze. Znajduje się tutaj centrum życia kulturalnego. Miasto pełne jest hoteli 4 i 5-cio gwiazdkowych, barów, restauracji, klubów.

Znajduje się tutaj Muzeum Narodowe Kenii – jego chlubą jest kolekcja ornitologiczna oraz Galeria Współczesnej Sztuki Wschodnioafrykańskiej. Mimo iż jest ono dużą atrakcją turystyczną to wciąż niewiele osób je odwiedza. Inne atrakcje to m.in. park narodowy Nairobi, rezerwat Ngong Hills z widokiem na Rów Wschodnioafrykański, Kenya Borna – skansen z typowymi domami afrykańskim, park narodowy Olorgesailie, gdzie znajdują się ślady kultury istniejącej przed 200 tys. lat.

W Nairobi skupia się 35% bazy noclegowej Kenii⁸ w tym hotele wysokiej klasy tj. Hilton czy Intercontinental. Nairobi jest również jednym z największych węzłów komunikacji lotniczej w Afryce. Nairobi posiada bezpośrednie połączenie z 20 państwami Afryki oraz innych kontynentów.

Rysunek 3 - Nairobi

źródło: www.elotnicze.pl

2.2.2 Mombasa

Jest drugim pod najważniejszym miastem w Kenii; jest również obecnie największym portem we wschodniej Afryce. Miasto jest podzielone na starszą i nowszą część. W starej można podziwiać zabytki okresu arabskiego i portugalskiego. Najśłynniejszą budowlą tego miasta jest Fort Jesus z 1593 roku, w którym mieści się obecnie muzeum kultury i sztuki wschodnioafrykańskiej. Turystów przyciągają liczne bazy, na których sprzedawane są rękodzieła.

Nowsza część ma już charakter nowoczesny. Znana jest tutaj ulica Kilindini, z charakterystyczną bramą w

Rysunek 4 - Mombasa

źródło : majimbokenya.com

⁸ Źródło: www.atrakcje-turystyczne.com/afryka/kenia/

kształcie kłów słoniowych. W Mombasie znajduje się wiele kąpielisk nadmorskich ze wspinałymi hotelami. Miejsce to przyciąga wielu turystów.

2.2.3 Kenijski Wielki Rów

Jest to część potężnego uskoku tektonicznego ciągnącego się przez Afrykę. Krajobraz tutaj jest niezwykle. Wygląda jak wielki rów przecinający kraj, z nagimi malowniczymi krawędziami na obrzeżach i płaską równiną na dnie, gdzie żyje wiele dzikich zwierząt. Do najważniejszych atrakcji należą liczne wulkany, gejzery w okolicach jeziora Bogoria czy same jeziora, jak Turkana czy Nakuru. Ze względu na olbrzymią różnorodność ptactwa (ponad 400 gatunków) w regionie tym znajduje się kilka rezerwatów. Oprócz ptactwa można tu także podziwiać żyrafy, nosorożce a także antylopy kudu.

2.2.4 Płaskowyż Centralny

Na tym płaskowyżu znajduje się drugi najwyższy szczyt Afryki-Mount Kenya 5199⁹ Jest to więc centrum wspinaczkowe. Znajdują się tutaj również inne atrakcje turystyczne. Rezerwat przyrody w Laikipii; dostępne tylko dla zmotoryzowanych. Na wysoko położonych równinach można podziwiać nosorożce i szympany. Inną atrakcją są Wodospady na płaskowyżu Aberdare – tutaj można podziwiać duże zwierzęta jak słonie czy lwy w ich naturalnym środowisku.

2.2.5 Parki Narodowe i Rezerwaty

- Rezerwat Masai Mara-najsłynniejszy kenijski rezerwat. Dzięki wielkim odsłoniętym stepom i rzadko zadrzewionej sawannie można łatwo dostrzec z daleka grubszą zwierzynę. Dzięki gęstej sieci dróg można podjechać do lwa lub słonia na bliską odległość. Przez rezerwat przepływa pełna hipopotamów i

⁹ Encyklopedia Geograficzna Świata pod red. A. Jelonek, Afryka, Kraków 1996, s.229

krokodyli rzeka Mara. Minusem tego rezerwatu są tłumy turystów-szczególnie w sierpniu.

- Parki narodowe Tsavo East i West-są położone blisko Mombasy. Zajmują ogromny obszar, najczęściej płaski i pokryty buszem. Do parku przyjeżdżają najczęściej turyści z wybrzeża przyciągnięci tutaj łatwym dojazdem oraz znakomitą bazą noclegową.
- Park Narodowy Lake Nakuru-pomimo tego iż zajmuje małą powierzchnię to jest bardzo atrakcyjny turystycznie. Wytyczone tu zostały liczne szlaki prowadzące przez akacjowy las, urozmaicone licznymi punktami widokowymi. W parku można podziwiać kontrast pomiędzy płytkim, zamieszkanym przez chmary ptaków słonym jeziorem a otaczającymi je, równie pełnymi życia, lasami.
- Nairobi Animal Orphanage-Sierociniec dla zwierząt. Jest to rezerwat, do którego trafiają zwierzęta porzucone lub zranione. Przechodzą tutaj rehabilitację, są karmione aż do czasu kiedy mogą opuścić rezerwat i żyć na wolności. Jest to miejsce atrakcyjne turystycznie gdyż ludzie mogą blisko poznać zwierzęta znajdujące się w sierocińcu. Mogą pobawić się z małym gepardem lub poobserwować z bliska ptaki. Rezerwat odwiedza około 200,000 turystów rocznie.¹⁰

2.2.6 Wybrzeże

Kenijskie Wybrzeże to szeroki 480km pas srebrzystych piasków obramowanych palmami, namorzynowe bagna i łagodne, turkusowe strumienie otoczone spokojnymi wodami z rafami koralowymi. Zagraniczni goście przyjeżdżają tu, aby nurkować na rafach, łowić ryby na otwartym morzu, a przede wszystkim, by odpoczywać na pięknych i jeszcze wciąż niezatłoczonych plażach, pod kokosowymi palmami i tropikalnym słońcem.

- Archipelag Lamu-oddzielony od stałego lądu rafami koralowymi, piaszczystymi wydymami i namorzynami oraz spokojnymi strumieniami. Jest to miejsce

¹⁰ Źródło: www.magicalkenya.com/index.php?option=com_content&task=view&id=269&Itemid=221

odosobnione i ciche. Znajduje się tutaj miasto **Lamu** z 1350 roku-całe objęte ochroną jako pomnik narodowy.

- Malindi – kurort w większości opanowany przez Włochów. Znajdują się tu liczne hotele, restauracje i dyskoteki. Plaże są czyste, bez wodorostów, a rafy koralowe - łatwo osiągalne. Istnieją tu świetne warunki do nurkowania i pływania w masce. Znajdują się tutaj takie atrakcje jak **Raj Krokodyli**-kolekcja wielkich żółwi, batagurów, węży oraz krokodyli; **Portugalski Kościół**-uważany za pierwszy w Afryce Wschodniej; **Krzyż Vasco da Gamy**; **Gedi**-miasto zbudowane jedynie z kamieni.

2.3 Dostępność komunikacyjna

Zdecydowana większość turystów przylatuje do Kenii samolotem (W następnych rozdziałach zostanie to poparte danymi statystycznymi. Najważniejsze porty lotnicze to: **Jomo Kenyatta International Airport** i **Moi International** – oba znajdują się w Nairobi, które ma bezpośrednie połączenia lotnicze z 20 krajami afrykańskimi jak i z innych kontynentów. Kenia posiada swoją własną linię lotniczą – **Kenya Airways**.

Po kraju najczęściej turyści poruszają się pojazdami. Długość dróg w Kenii wynosi ok. 160,000km. Drogi sklasyfikowane to jednak tylko 63,4tys km z czego tylko 14% ma powierzchnię utwardzoną¹¹. Mimo tego iż jakość dróg poza głównymi miastami pozostawia wiele do życzenia to jest to najszybszy **środek lokomocji**. Najlepiej poruszać się samochodem wraz z przewodnikiem gdyż samochody tam często się psują a kenijczycy są na to przygotowani i potrafią taki pojazd naprawić, są również przygotowani na jazdę po różnych drogach. Możliwe jest też korzystanie z **busów**. Jest to niestety ryzykowny wybór gdyż często pojazdy te jeżdżą poza wszelkimi rozkładami jazdy, a krótkie odległości można pokonywać bardzo długo. Są one też często wypełnione po brzegi i niebezpieczne.

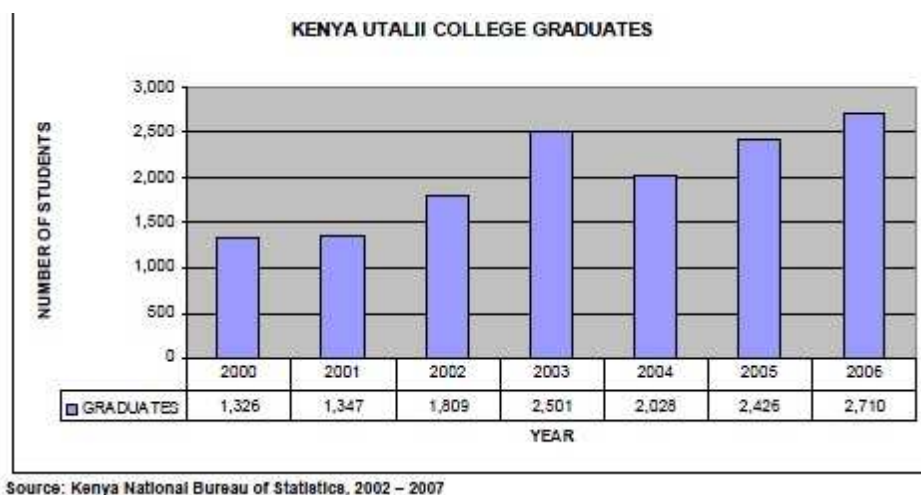
¹¹ Encyklopedia Geograficzna Świata pod red. A. Jelonek, Afryka, Kraków 1996, s.235

Mało znaczący jest transport **kolejowy**. Długość wszystkich linii kolejowych wynosi 3,034km . Główna linia łączy Mombasę z Nairobi i dalej z Ugandą. Inne linie łączą m.in. Nairobi z Nanyuki u stóp góry Kenia oraz z Kisumu nad Jeziorem Wiktorii.

2.4 Szkolnictwo w zakresie turystyki

W 1973 roku została założona uczelnia **KUC** (Kenya Utalii College), która przygotowuje młodych ludzi do pracy w branży turystycznej. Turystyka jest przyszłością Kenii więc z roku na rok coraz więcej ludzi decyduje się studiować na tej uczelni. Kierunkami na tej uczelni są : Zarządzanie turystyką, Operacje turystyczne, Zrzeszenia IATA/UFTAA¹² Również uniwersytety takie jak Nairobi, Moi, Maseno i inne oferują studia jak i kursy podyplomowe w zakresie turystyki.¹³

Wykres 1 – Absolwenci Wyższej Szkoły Utalii

¹² Źródło: www.utalii.co.ke/pages/Tourism.vrt

¹³ Źródło: www.embassy-of-kenya.de/Human-Tourism-Resources.59.0.html

III. Rynek recepcji turystycznej

3.1 Kenia jako część regionu afrykańskiego

Turystyka w Kenii jest jedną z najważniejszych gałęzi gospodarki obok rolnictwa i przemysłu (udział w PKB-10% w 2007 roku). Państwo należy do regionu Afryka i do subregionu **Afryka subsaharyjska** (UNWTO). Subregion ten obejmuje prawie $\frac{3}{4}$ terenu całej Afryki lecz liczba przyjazdów turystycznych jest większa tylko o 41,7%¹⁴ (dane na 2008r) niż w Afryce Północnej zajmujących tylko ok. $\frac{1}{4}$ terenu kontynentu. Kraje takie jak Egipt, Tunezja, Maroko, Libia, Algieria są bardziej promowane na rynku turystycznym, dodatkowym atutem jest bliskość do Europy oraz tanie połączenia lotnicze. Ważną rolę odgrywa również infrastruktura turystyczna. Kraje Afryki południowej mają za to tą przewagę, że pokazują prawdziwą Afrykę, jej oryginalną kulturę i tradycję a to jest obecnie często przedmiotem poszukiwań turystów.

Tabela 2 – Przyjazdy turystów Afryka (UNWTO)

	International Tourist Arrivals (million)							Market share (%)	Change (%)		Average annual growth (%)
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008*	2008*	07/06	08*/07	'00-'08*
Africa	15.1	20.0	27.9	37.3	41.5	45.0	46.7	5.1	8.4	3.7	6.7
North Africa	8.4	7.3	10.2	13.9	15.1	16.3	17.2	1.9	8.5	4.9	6.7
Subsaharan Africa	6.7	12.7	17.6	23.4	26.5	28.7	29.5	3.2	8.3	3.1	6.7

Źródło: www.unwto.org/facts/eng/pdf/highlights/UNWTO_Highlights09_en_HR.pdf

Kenia od kilku lat zaczyna się intensywnie **promować** na świecie, posiada stoiska na różnych targach turystycznych (m.in. największe targi turystyczne ITB Berlin) co przynosi się na wzrost przyjazdów turystycznych, a co za tym idzie wzrostem dochodów. Kenia staje się powoli miejscem popularnym, miejscem na wakacje, organizowane są tu wycieczki incentive,

¹⁴ Obliczenia własne

przyjeżdżają grupy znajomych, którzy chcą przeżyć przygodę lub poznać prawdziwy „Czarny kontynent”. W 2006 roku Kenia zajęła aż **6 miejsce** pod względem liczby przyjazdów turystów (1.644.000 przyjazdów) spośród wszystkich krajów regionu Afrykańskiego, a **3** w subregionie (po RPA i Zimbabwe) co stawia ją bardzo wysoko na liście (UNWTO Highlights 2009).

Tabela 3 – Przyjazdy turystów Afryka-podział na kraje

Major destinations	Series ¹	International Tourist Arrivals					
		(1000)			Change (%)		Share (%)
		2006	2007	2008*	07/06	08*/07	2008*
Africa		41,534	45,016	46,700	8.4	3.7	100
Algeria	VF	1,638	1,743	1,771	6.4	1.6	3.8
Angola	TF	121	195	294	60.4	51.0	0.6
Botswana	TF	1,843	1,990	2,131	8.0	7.1	4.6
Cape Verde	TF	242	267	285	10.4	6.7	0.6
Ethiopia	TF	290	312	330	7.4	5.8	0.7
Gambia	TF	125	143	147	14.3	2.9	0.3
Ghana	TF	497	587	698	18.0	19.0	1.5
Kenya	TF	1,644	..	..	..	..	..
Lesotho	TF	346	292	285	-15.7	-2.5	0.6
Madagascar	TF	312	344	375	10.4	9.0	0.8
Malawi	TF	638	735	742	15.2	1.0	1.6
Mali	TF	153	164	190	7.4	15.9	0.4
Mauritius	TF	788	907	930	15.1	2.6	2.0
Morocco	TF	6,558	7,408	7,879	12.9	6.4	16.9
Namibia	TF	833	929	..	11.5	..	..
Reunion	TF	279	381	396	36.5	4.2	0.8
Senegal	TF	866	875	..	1.0	..	..
Seychelles	TF	141	161	159	14.7	-1.4	0.3
South Africa	TF	8,396	9,091	9,592	8.3	5.5	20.5
Sudan	IF	328	436	..	32.9	..	..
Swaziland	THS	873	870	754	-0.4	-13.3	1.6
Tanzania	TF	628	692	750	10.2	8.4	1.6
Tunisia	TF	6,550	6,762	7,049	3.2	4.2	15.1
Uganda	TF	539	642	844	19.2	31.5	1.8
Zambia	TF	757	897	812	18.5	-9.5	1.7
Zimbabwe	VF	2,287	2,508	..	9.7	..	..

Source: World Tourism Organization (UNWTO) ©

Source: World Tourism Organization (UNWTO) ©

Kenia

Subregion

Afryka

źródło: www.unwto.org/facts/eng/pdf/highlights/UNWTO_Highlights09_en_HR.pdf

Jeśli chodzi o **dochody z turystyki** to w 2006 roku Kenia zajmowała 7 miejsce w Afryce a 4 w subregionie z wynikiem 687 mln\$. W roku 2007 Kenii udało się wyprzedzić Ghanę i wskoczyć na 3 pozycje w subregionie. Widać tutaj jak szybko Kenia zdobywa popularność. W ciągu jednego roku jej przychody z turystyki wzrosły aż o 27,15 % (z 2006 na 2007r).¹⁵ W 2008r (dane z nie pełnego roku) nastąpił spadek dochodów, co mogło być spowodowane zamieszkami w kraju po wyborach prezydenckich 2007/2008r kiedy to zginęło ponad 300 osób.¹⁶

Tabela 4 - Dochody z turystyki

Major destinations	Series ¹	International Tourism Receipts			
		(US\$ million)			Share (%)
		2006	2007	2008*	2008*
Africa		24,896	29,089	30,612	100
Algeria	VF	215	219	..	..
Angola	TF	75	225	..	..
Botswana	TF	537	546	553	1.8
Cape Verde	TF	228	303	350	1.1
Ethiopia	TF	162	176	374	1.2
Gambia	TF	75	84	..	..
Ghana	TF	861	908	919	3.0
Kenya	TF	687	917	752	2.5
Lesotho	IF	36	43	33	0.1
Madagascar	TF	232	269	333	1.1
Malawi	TF	24	27	..	..
Mali	TF	175	221	..	..
Mauritius	TF	1,007	1,299	1,449	4.7
Morocco	TF	5,984	7,181	7,202	23.6
Namibia	TF	384	434	378	1.2
Reunion	TF	335	447	505	1.7
Senegal	TF	250	531	..	..
Seychelles	TF	228	285	258	0.8
South Africa	TF	7,875	8,418	7,609	24.9
Sudan	TF	252	262	331	1.1
Swaziland	THS	75	32	..	..
Tanzania	TF	950	1,199	1,354	4.4
Tunisia	TF	2,275	2,575	2,932	9.6
Uganda	TF	346	398	498	1.6
Zambia	TF	110	138	..	..
Zimbabwe	VF	338	365	..	..

Kenia

Subregion

Afryka

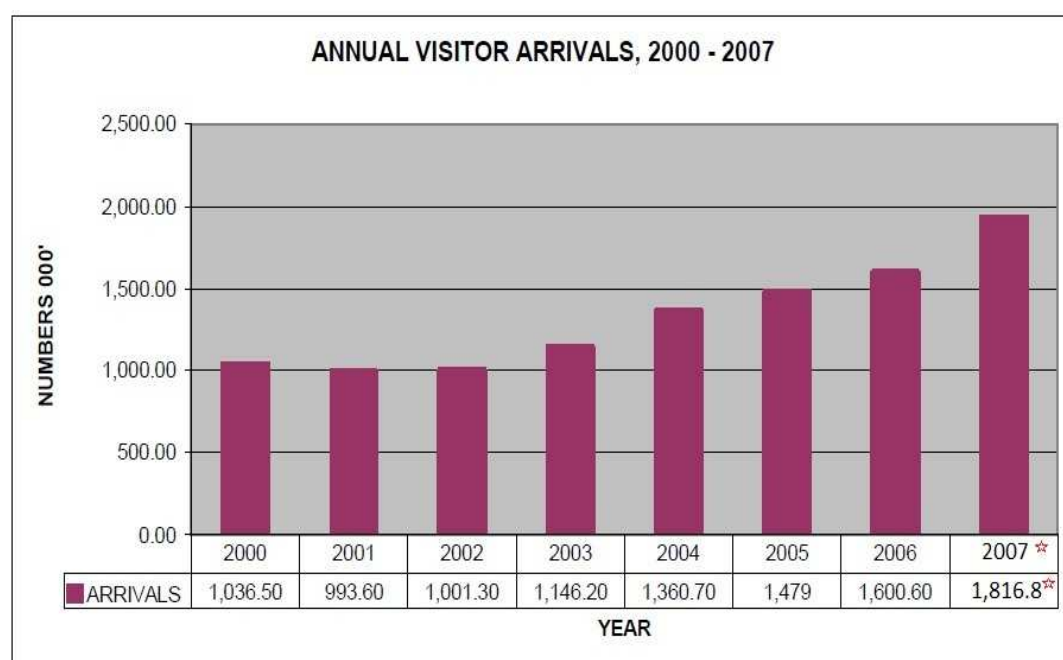
¹⁵ Obliczenia własne

¹⁶ Źródło: wiadomosci.gazeta.pl/Wiadomosci/8,80287,4807353.html

3.2 Liczba przyjazdów do Kenii

Kenia pomimo swoich problemów z korupcją, suszami, AIDS odnotowała w latach 2001-2007 stały wzrost przyjazdów turystycznych jak i dochodów z turystyki. W 2008 roku kraj ten odwiedziło 1,816 miliarda turystów. W 2007 roku w porównaniu do 2001 roku liczba odwiedzających wzrosła aż o 82,85%¹⁷ co świadczy o niesamowicie szybkim rozwoju i dobrze rokuje na przyszłość Kenii jako kraju recepcji turystycznej. W 2008r zmniejszyła się liczba przyjazdów podobnie jak i dochodów z powodu zamieszek w kraju po wyborach prezydenckich¹⁸ oraz nieustających suszy, kraj borykał się z trudnościami. Liczba odwiedzających na rok 2008 osiągnęła wielkość 1,2 mln turystów. Już w następnym roku liczba ta zwiększyła się o 23,9% osiągając wynik 1,5 mln turystów.¹⁹

Wykres 2 - Liczba przyjazdów do Kenii lata 2000-2007

Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

☆ Dane zmienione z przewidywanych na potwierdzone

¹⁷ Obliczenia własne

¹⁸ źródło pl.wikipedia.org/wiki/Wybory_w_Kenii_w_2007_roku

¹⁹ źródło www.knbs.or.ke/publications/Econ_2010%20Remarks%20by%20Minister.pdf (s48)

3.3 Motywy przyjazdów

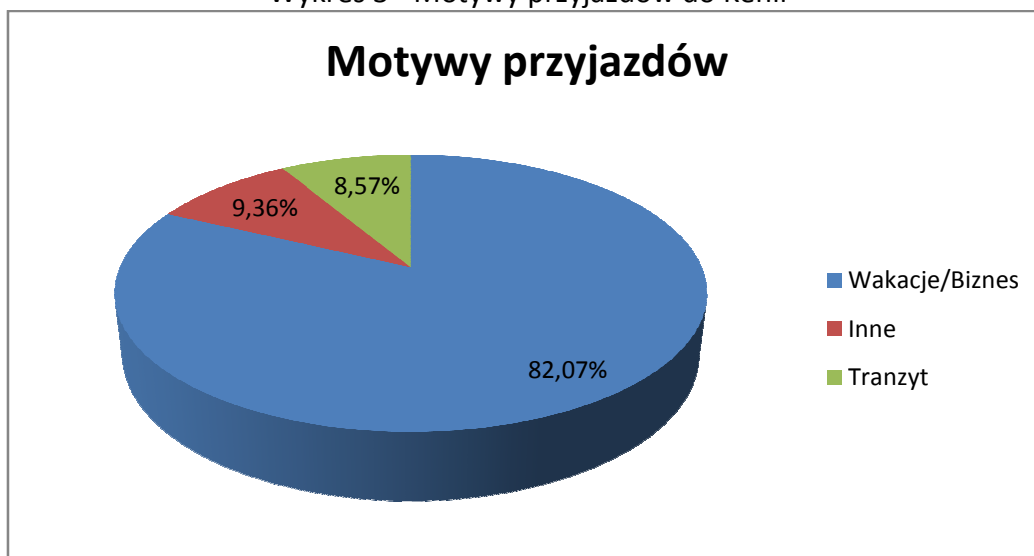
Motywy przyjazdów turystów do Kenii jest najczęściej chęć wyjazdu na **wakacje**, odpoczynku i również **wyjazdy biznesowe**. Rzadziej są to turyści tranzytowi jak i „inni” turyści. Kenia jest krajem urozmaiconym turystycznie-można tutaj wypoczywać na przepięknych plażach, poznać kulturę afrykańską, uprawiać wspinaczkę (Mount Kenya), turystykę aktywną, safari a także napawać się pięknem natury. To wszystko sprawia, że jest to idealne miejsce na spędzenie wakacji dla różnorodnego typu turysty.

Tabela 5 - Motywy przyjazdów do Kenii lata 2001-2006
REPORTED VISITOR ARRIVALS AND DEPARTURES, 2001 – 2006

Year/ Quarter	ARRIVALS				DEPARTURES			
	Visitors in Transit	Holiday /Business Visitors	Other Visitors	Total	Visitors in Transit	Holiday /Business Visitors	Other Visitors	Total
2001	152,533	820,865	20,240	993,638	134,123	835,194	21,497	990,814
2002	163,252	819,124	18,904	1,001,280	153,614	838,108	21,716	1,013,438
2003	219,100	866,100	61,000	1,146,200	198,400	770,700	53,800	1,022,900
2004	162,200	1,132,000	66,500	1,360,700	147,900	1,112,000	60,300	1,320,200
2005	79,840	1,269,195	129,965	1,479,000	160,700	1,228,700	71,600	1,461,000
2006	137,165	1,313,549	149,826	1,600,540	116,823	1,297,481	164,074	1,578,378

Źródło: www.experiencekenya.co.ke

Wykres 3 - Motywy przyjazdów do Kenii

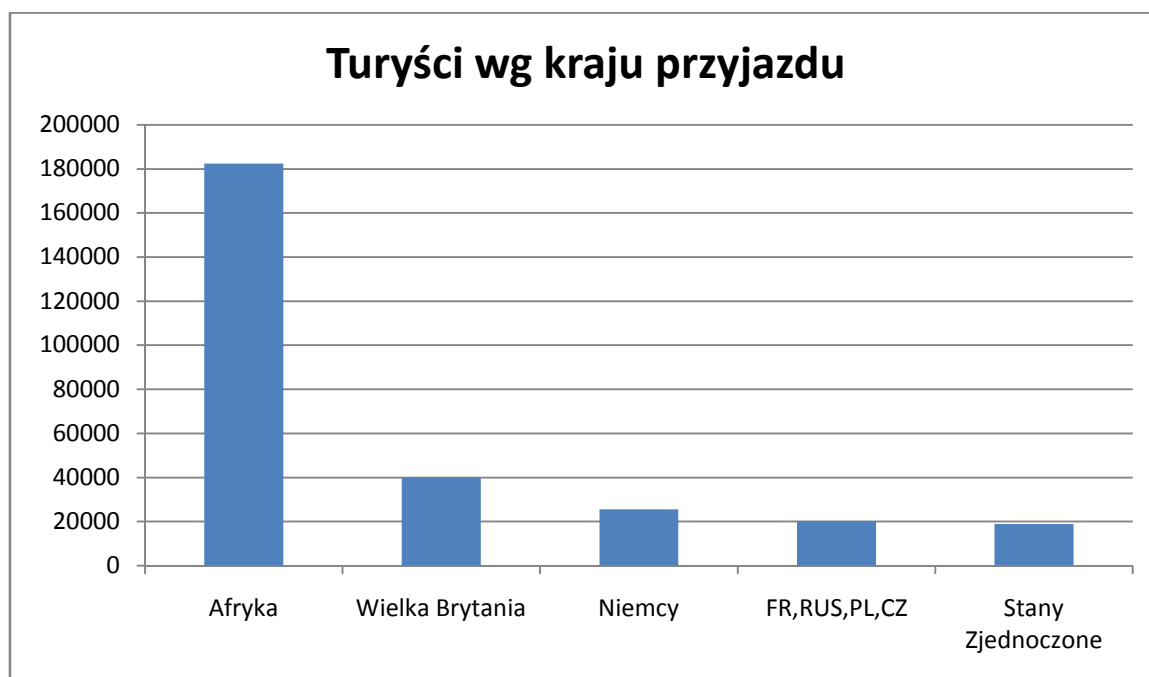

Opracowanie własne na podstawie Tourism Statistics - www.experiencekenya.co.ke

3.4 Kraje emisji turystycznej

Oprócz turystów z krajów afrykańskich w pierwszym kwartale 2006 roku przyjechało najwięcej turystów z Wielkiej Brytanii (40130), Niemiec (25620), Francja, Rosja, Polska, Czechy łącznie (20170), Stany Zjednoczone (18884).

Wykres 4 - Kraje emisji turystycznej

Opracowanie własne na podstawie <http://www.ioltravel.co.za/article/view/3552560>

3.5 Transport

Najprostszy sposobem dostania się do Kenii jest lot samolotem. Jak wynika z poniższej tabelki zdecydowana większość osób wybiera właśnie ten środek transportu. Bardzo dużo ludzi dostaje się do kraju innymi środkami transportu (samochód, autokar, pociąg). Turyści bardzo często podróżują w Afryce po więcej niż jednym kraju, dlatego najłatwiej i najtaniej im się przedostać do Kenii transportem drogowym. Bardzo mało ludzi przyjeżdża do tego kraju drogą morską jednakże występują tu duże wahania (403 osoby w 2003 roku do 11,680 osób w 2006r).

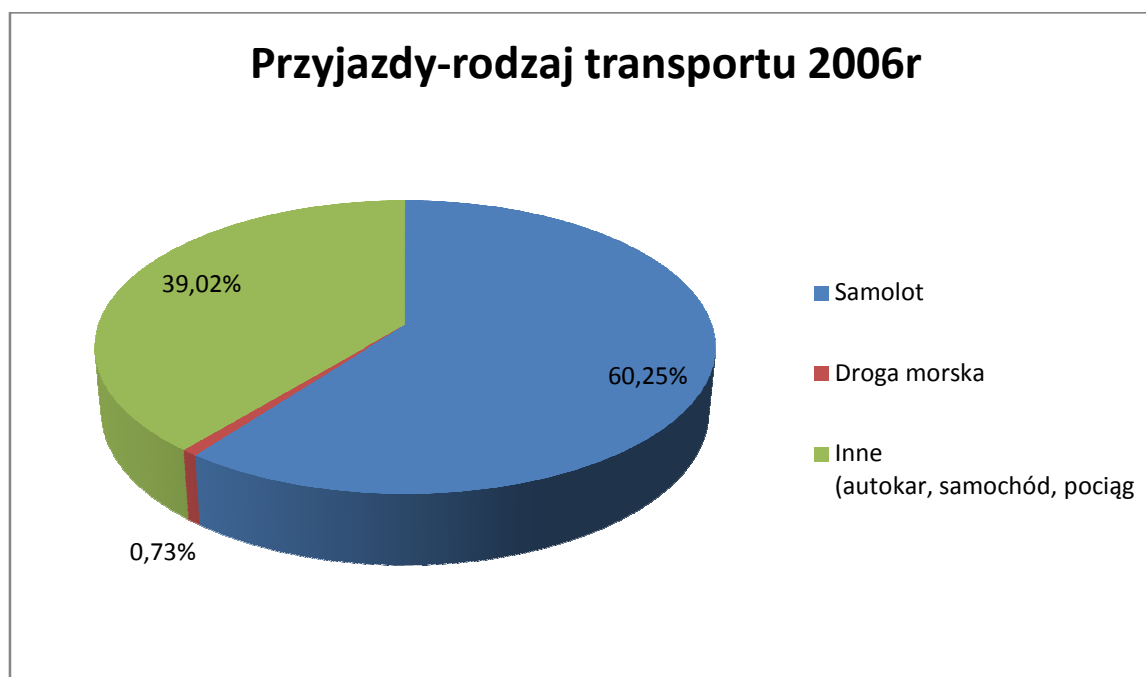
Tabela 6 - Rodzaj transportu lata 1998-2006

REPORTED VISITOR ARRIVAL AND DEPARTURE
[Method of Travel, 1998 - 2006]

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Arrivals									
Air	564,197	611,538	653,944	626,879	539,242	547,314	764,058	764,058	964,296
Sea	1,704	1,846	1,973	1,892	6,126	403	4,168	4,682	11,680
Other	328,384	355,939	380,620	364,867	455,912	598,385	592,474	632,337	624,565
Total Arrivals	894,285	969,431	1,036,537	993,638	1,001,280	1,146,102	1,360,700	1,479,000	1,600,541

Źródło : www.experiencekenya.co.ke

Wykres 5 - Rodzaj transportu 2006r

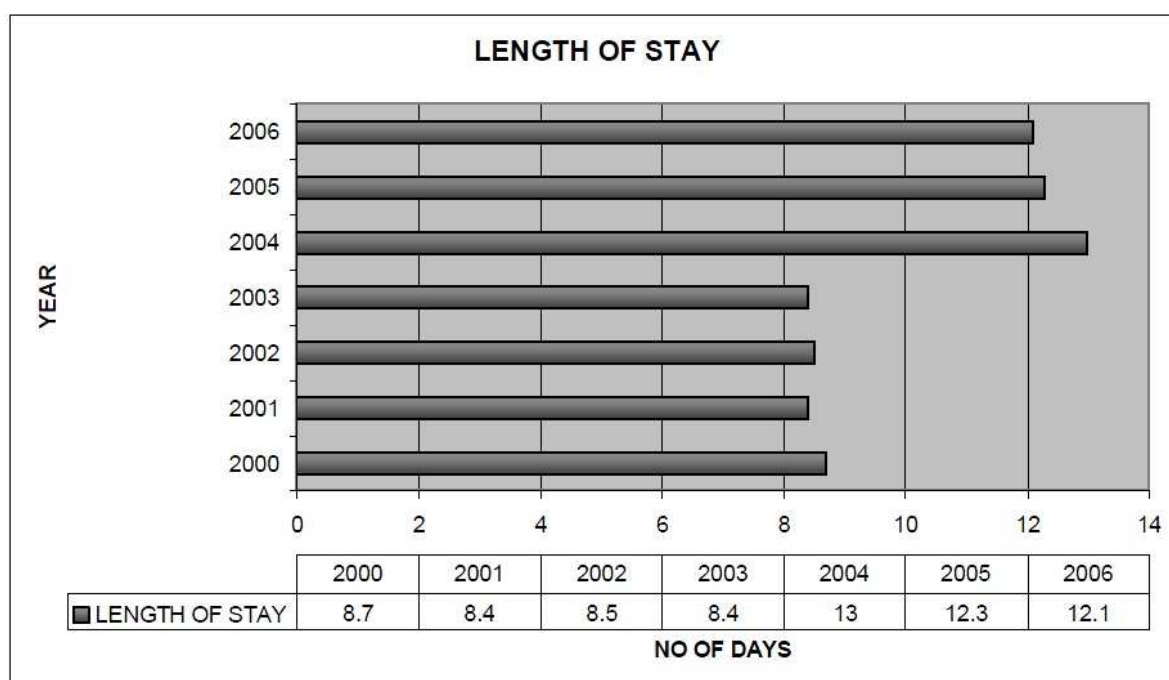
Opracowanie własne na podstawie www.experiencekenya.co.ke

3.6 Długość pobytu

Średnia długość pobytu turystów w Kenii to ok. 12 **nocy** (na rok 2006). W porównaniu z rokiem 2004 nastąpiło skrócenie czasu pobytu o jeden dzień. Jednakże od roku 2000 długość pobytu wydłużyła się **o około 1/3**. Wiąże się to z rozwojem infrastruktury turystycznej jak i lepszą dostępnością atrakcji turystycznych. Coraz więcej osób decyduje się również na jedną z największych atrakcji Kenii jaką jest Safari (ok. 1-4dni) Większość osób decyduje się na wyjazdy dłuższe niż 1 tydzień z powodu cen biletów lotniczych (dłuższy wyjazd niewiele droższy) oraz dużej ilości atrakcji turystycznych w Kenii.

Wykres 6 - Długość pobytu lata 2000-2006

Figure 4: Length of Stay

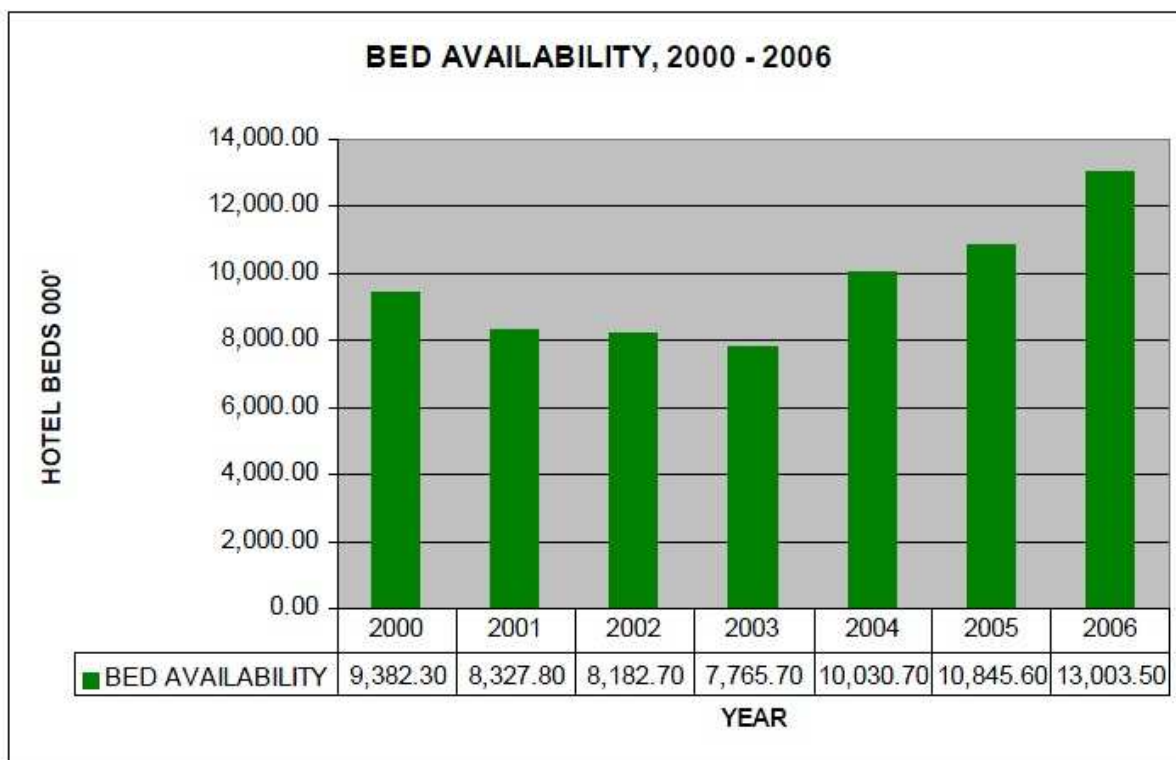
Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

3.7 Zakwaterowanie

Kenia oferuje wiele możliwości zakwaterowania-od spania pod gołym niebem, poprzez chaty, szałas, hostele, campingi, hotele średnie i luksusowe,apartamenty aż do willi. W 2006 roku Kenia dysponowała ponad **13 mln miejsc hotelowych**. Od 2000-2003 roku następował spadek ilości oferowanych miejsc noclegowych-więzało się to z zaostrzającym się konfliktem w kraju oraz atakiem na hotele. Jednak od 2003 roku obserwuje się stały wzrost.

Wykres 7 - Liczba miejsc hotelowych lata 2000-2006

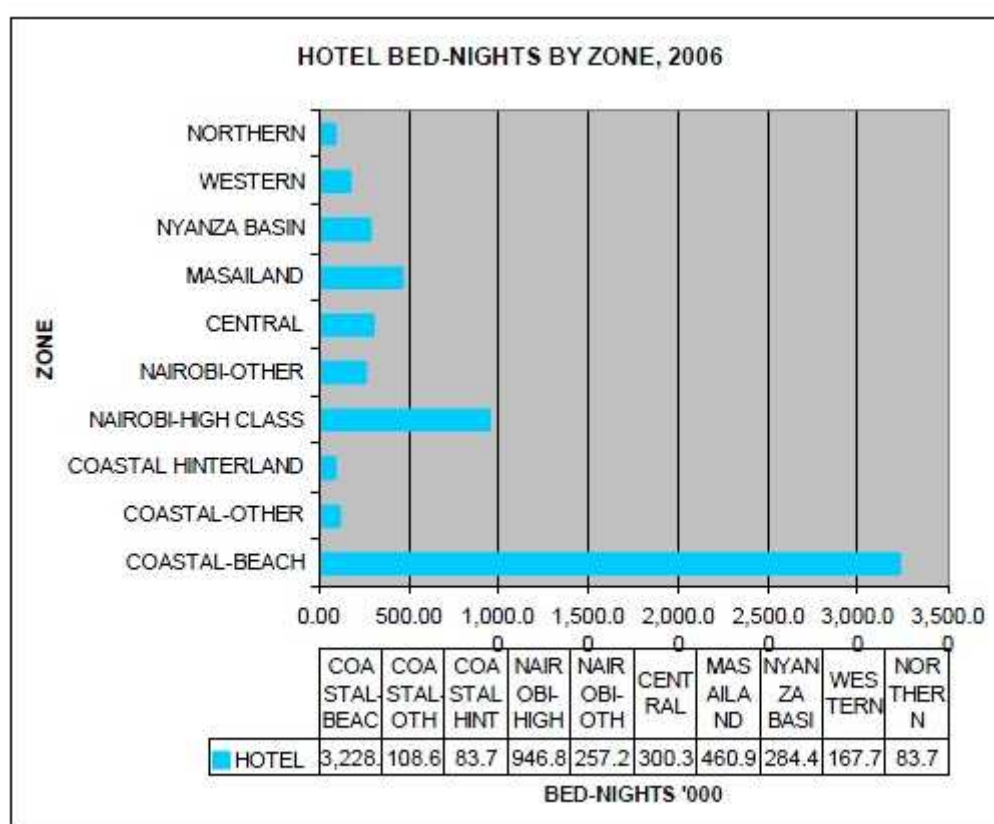
Figure 6: Total Beds Available

Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

Najwięcej ludzi nocuje w hotelach na **Coastal Beach** oraz w **Nairobi High Class** gdzie znajdują się luksusowe hotele, piękne plaże, wysoki standard. Na następnym miejscu plasuje się Masailand co jest związane z bardzo dużą ilością ludzi decydujących się na kilkudniowe Safari z poznaniem społeczności Masajów. Można tam nocować zarówno w chatkach lub pod gołym niebem jak i w 5 gwiazdkowych hotelach z basenami.

Wykres 8 - Regiony koncentracji ruchu turystycznego

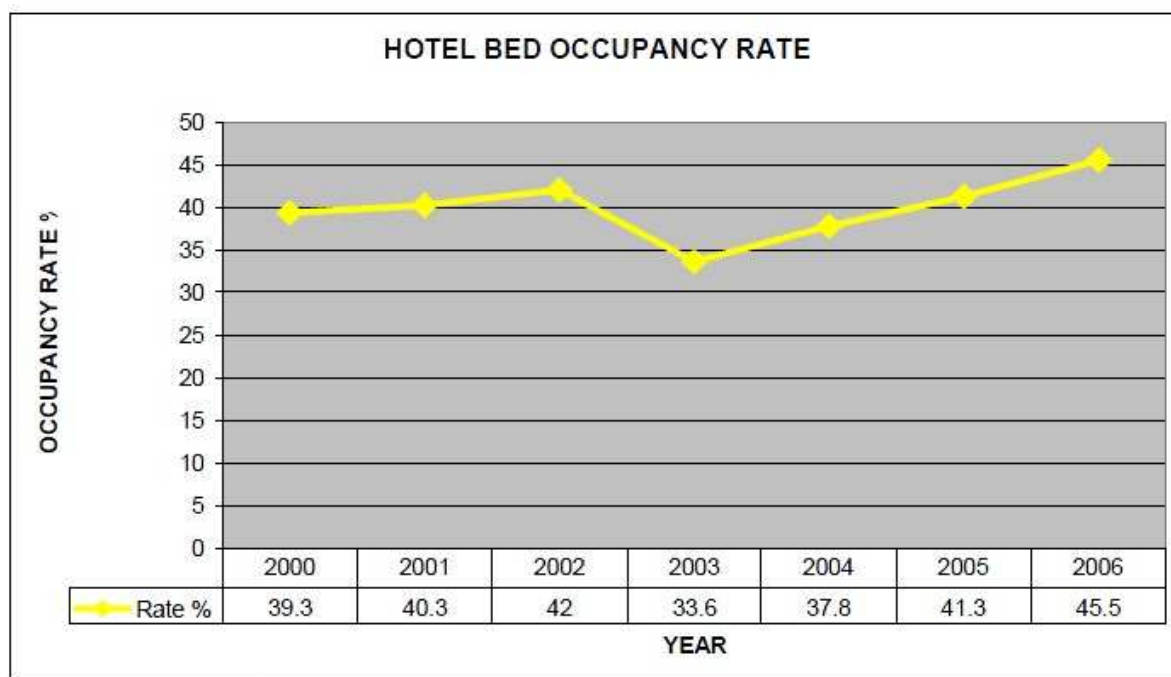
Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2007

3.8 Obłożenie hotelowe

Obłożenie w hotelach w 2006 roku wyniosło 45,5%. Nie jest to wysokie wykorzystanie łóżek hotelowych ale należy pamiętać, że w Kenii występuje duża sezonowość ze względu na 2 pory deszczowe (jak wspominałam wcześniej) , a dane te są obliczane na cały rok. W 2003 roku nastąpiło duże załamanie co wynikało z ataku bombowego na hotel w Mombasie w 2002 roku.²⁰ Od 2003 roku liczba ta stale wzrasta tak jak i liczba odwiedzających co dobrze wróży rozwojowi turystyki w tym kraju.

Wykres 9 - Obłożenie hotelowe lata 2000-2006

Figure 7: Hotel Occupancy Rate %

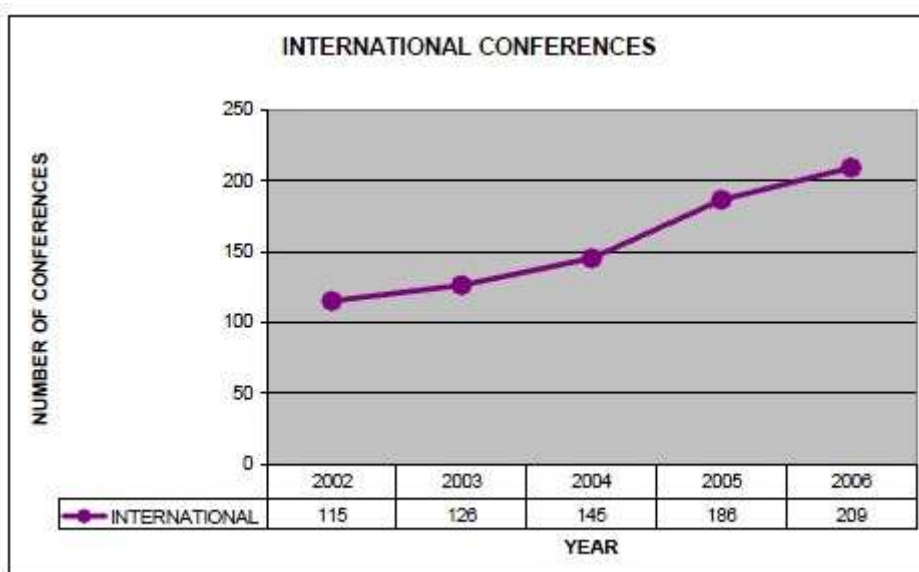

Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

²⁰ Źródło : www.ioltravel.co.za/article/view/3552560

Duża liczba osób odwiedzających ten kraj to turyści biznesowi. Kenia z roku na rok przygotowuje się do podjęcia tego typu turysty tworząc nowoczesne i luksusowe hotele z salami konferencyjnymi i urządzeniami technicznymi. Jak wynika z poniższego wykresu z roku na rok zwiększa się ilość międzynarodowych konferencji- w roku 2006 odbyło się aż 209 takich konferencji. Odbywają się one najczęściej w dużych miastach tj. Nairobi, Mombasa. Biznes często jest tu łączony z wypoczynkiem na pięknych plażach.

Wykres 10 - Liczba Konferencji Międzynarodowych

Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

3. 9 Sezonowość

W Kenii występuje duża sezonowość przyjazdów turystycznych co jest związane z występowaniem tam dwóch pór deszczowych-krótka od połowy października do połowy grudnia oraz długa od marca do maja. Najwięcej przyjazdów odnotowuje się w lipcu i sierpniu co jest związane z czasem wakacji, są to jednak najzimniejsze miesiące(średnia temp. 24-29 °C²¹). Dużo turystów odwiedza ten kraj na przełomie grudnia i stycznia-sylwester oraz jedne z najcieplejszych miesięcy.

Tabela 7 - Sezonowość ruchu turystycznego

Comparison in terms of regional arrivals between 2006/2007 from 1st Jan- 31st Dec 2007													
Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Total
2006	85,965	83,404	75,690	61,479	53,617	60,882	93,103	97,600	78,787	82,036	82,770	99,002	954,335
2007	99,602	88,450	85,857	66,993	61,934	74,844	101,988	109,592	92,970	91,081	79,085	96,336	1,048,732
% change	15.9	6.1	13.4	9.0	15.5	22.9	9.5	12.3	18.0	11.0	-4.5	-2.7	9.9

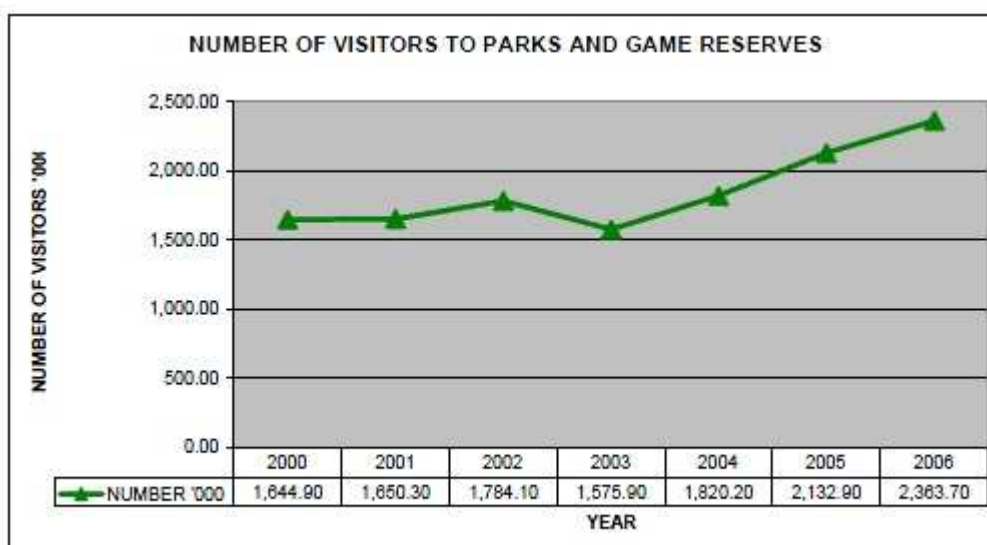
Source: Kenya Tourist Board

3.10 Atrakcje Turystyczne

Kenia posiada różnorodną gamę atrakcji turystycznych. Jednak Parki Narodowe, Safari, piękno natury są jednym z najczęstszych motywów przyjazdów turystycznych. Jak wynika z wykresu poniżej w 2006 roku parki narodowe oraz rezerваты przyrody odwiedziło ponad 2,3 mln turystów. Kenia bardzo dba by zwierzęta żyły w prawie naturalnym dla nich środowisku. Bywa to czasem niebezpieczne gdyż zdarzają się przypadki gdzie ludzie giną podczas safari. Właśnie ta możliwość podpatrzenia zwierząt i ich zachowań najbardziej przyciąga ludzi. Niestety nie zawsze udaje się zobaczyć wszystkie zwierzęta gdyż dużo zależy od szczęścia. Zdecydowanie Safari jest jedną z ciekawszych atrakcji turystycznych.

²¹ Źródło: www.kenia-online.com/info/klimat.htm

Wykres 11 - Liczba turystów w Parkach Narodowych i Rezerwach lata 2000-2006

Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

Tabela 8 - Liczba turystów w poszczególnych parkach

Number of visitors to parks and game reserves, 1996 – 2000:

	1997	1998	1999	2000	2001
Nairobi	149.6	122.3	139.2	130.3	101.6
Nairobi Safari walk	-	-	-	-	113.5
Animal Orphanage	193.7	164.8	235.1	266.1	151.1
Amboseli	117.2	62.9	77.0	93.5	91.5
Tsavo (West)	88.6	54.9	61.0	78.6	78.7
Tsavo (East)	123.2	66.9	111.6	124.9	132.7
Aberdare	59.0	47.9	44.2	44.9	40.5
Lake Nakuru	132.1	111.0	189.1	193.3	209.4
Masai Mara	118.3	100.4	171.0	193.5	207.2
Haller's Park	86.8	77.9	96.4	92.6	87.2
Malindi Marine	27.0	13.7	23.9	35.7	26.5
Lake Bogoria	24.5	20.6	53.0	56.1	59.6
Meru	4.1	1.8	3.5	6.0	7.8
Shimba Hills	22.5	16.8	17.7	20.5	18.3
Mount Kenya	14.8	10.2	22.7	11.5	26.3
Samburu	8.3	7.0	7.0	8.2	6.3
Kisite/Mpunguti	35.1	29.2	34.2	37.9	45.7
Mombasa Marine	15.2	16.2	36.1	38.4	29.1
Watamu Marine	19.4	18.3	40.8	28.4	30.0
Hell's Gate	47.2	57.1	72.7	74.0	73.0
Impala Sanctuary (Kisumu)	62.4	65.6	77.4	90.4	96.9
Other	15.5	13.9	19.8	20.1	17.4
TOTAL	1,364.5	1,079.4	1,533.4	1,644.9	1,650.3

Source: Economic Survey 2002.

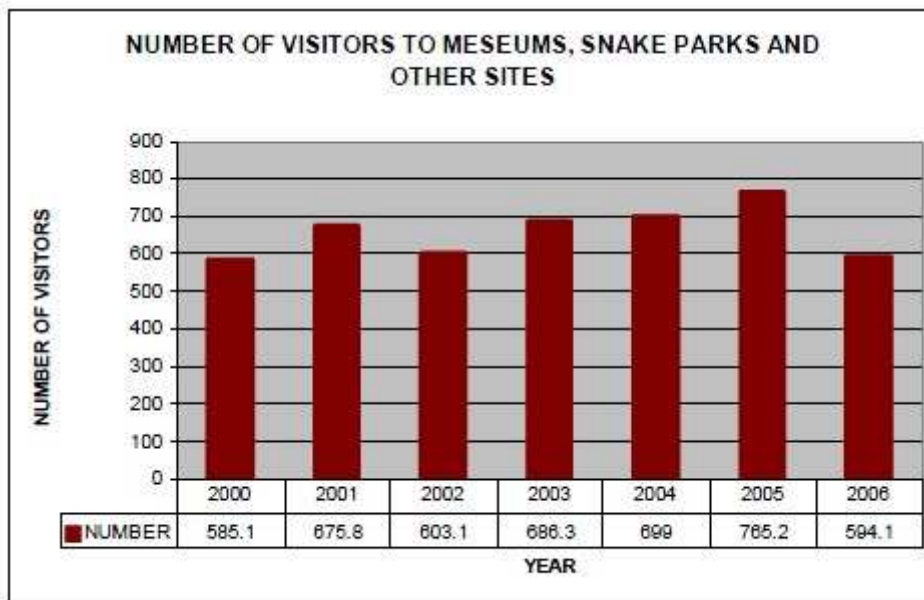
Źródło: www.tradeandindustry.go.ke/documents/di_sector_tourism.pdf

Najczęściej odwiedzane parki (2001r) to:

1. Lake Nakuru
2. Masai Mara
3. Animal Orphanage
4. Tsavo (East)
5. Nairobi Safari Walk

Oprócz atrakcji naturalnych Kenia oferuje również wizyty **w muzeach** (m.in. Muzeum Narodowe w Nairobi), a także parki krokodyli, węży, żyraf i inne. Nie są one jednak tak popularne jak Parki Narodowe ale stanowią dodatkowy atut i dodatkową możliwość spędzenia czasu wolnego przez turystów.

Wykres 12 - Liczba turystów w Muzeach i innych parkach turystycznych

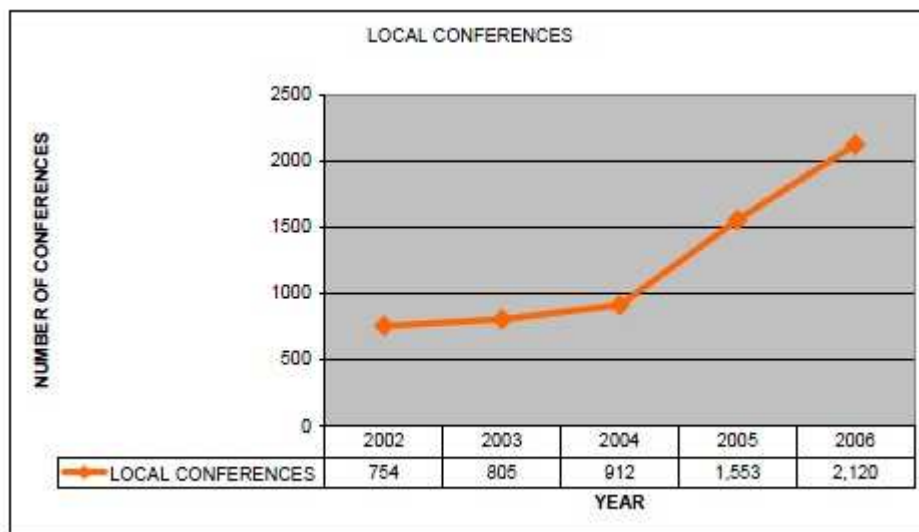
Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

IV. Rynek emisji turystycznej

4.1 Wyjazdy turystyczne Kenijczyków

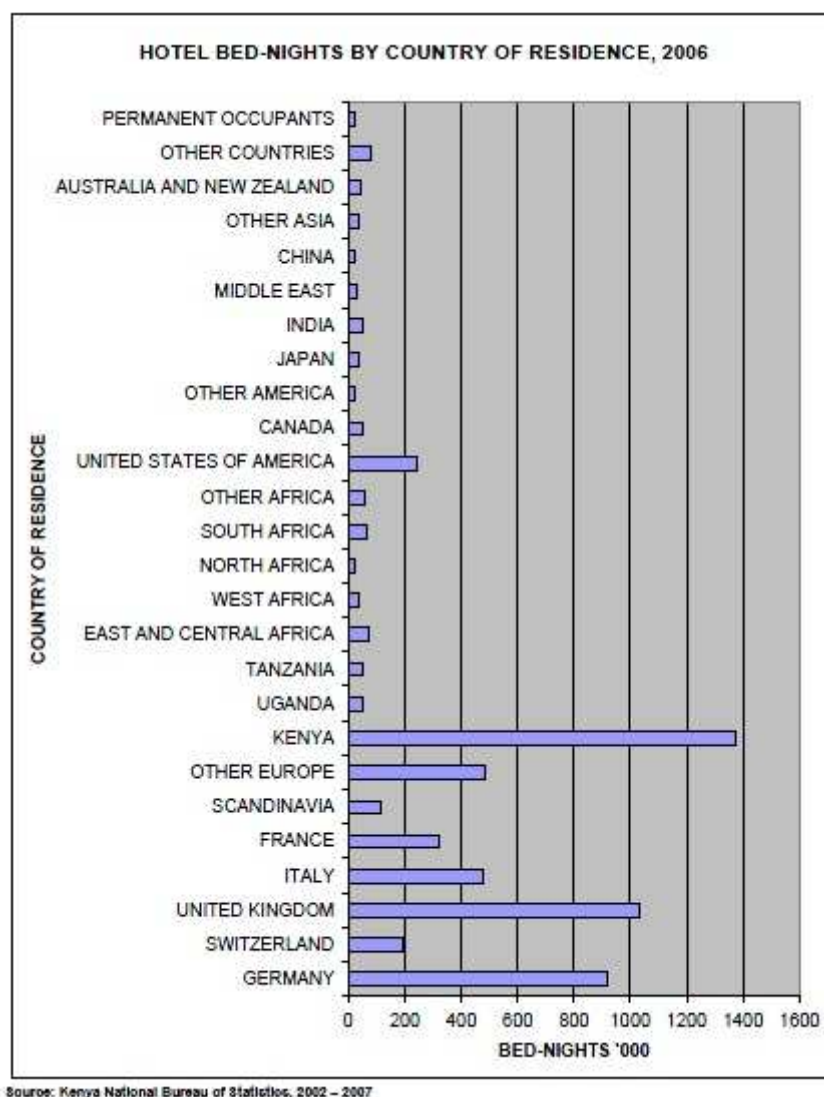
Kenia jest stosunkowo biednym krajem i większość podróży to **wyjazdy w poszukiwaniu pracy**. Jedynie turystyka kongresowo-konferencyjna szybko się rozwija. Są to wyjazdy do dużych miast takich jak Nairobi, Mombasa, do luksusowych, 4-ro i 5-cio gwiazdkowych hoteli z zapleczem konferencyjnym. Ilość lokalnych konferencji bardzo szybko wzrasta-w 2006 roku aż 2120. Jak również bogaci Kenijczycy spędzają największą ilość nocy w hotelach, więcej niż Wielka Brytania i Niemcy.

Wykres 13 - Liczba lokalnych konferencji lata 2002-2006

Source: Kenya National Bureau of Statistics, 2002 – 2007

Wykres 14 - Liczba nocy hotelowych wg kraju zamieszkania

4.2 Propagowanie turystyki wśród Kenijczyków

Ministerstwo Turystyki ani Urząd Statystyczny Kenii nie prowadzą badań na temat rynku emisji turystycznej. Prowadzą za to akcje propagowania wśród kenijczyków podróżowania po kraju a tym samym wspomagania gospodarki poza sezonem turystycznym. Agresywna kampania kierowana jest do wszystkich Kenijczyków, którzy z roku na rok zarabiają coraz więcej.²²

²² Źródło: www.tourism.go.ke/ministry.nsf/pages/domestic_tourism

Propagowanie turystyki w kraju poprzez (wg Ministerstwa Turystyki w Kenii):

- utrzymanie stałego wpływu i wypływu informacji oraz danych dot. Turystyki krajowej
- stworzenie mediów turystycznych-zarówno pisanych jak i elektronicznych
- organizacja krajowych wystaw turystycznych
- stałe badania i analizy produktów turystycznych w celu wprowadzenia ukierunkowanej promocji
- informowanie Kenijczyków o lokalnych atrakcjach turystycznych oraz ułatwienie im do nich dostępu
- dotacje dla mieszkańców na podróże (zależnie od wysokości zarobków)
- organizacja regularnych spotkań prasowych

Rząd zachęca Kenijczyków do różnego rodzaju podróży poprzez²³ :

- 1.Rodzinne wakacje
- 2.Wyjazdy weekendowe
- 3.Romantyczna ucieczka
- 4.Miesiąc miodowy
- 5.Krótkie postoje ze zwiedzaniem
- 6.Turystyka aktywna
- 7.Wypoczynek z rodziną i znajomymi
- 8.Specjalne wydarzenia-urodziny, rocznica, zaręczyny
- 9.Incentive travel

²³ Źródło: www.tourism.go.ke/ministry.nsf/pages/domestic_tourism_more_info

4.3 Wyjazdy zagraniczne

Wzrost obserwuje się również w wyjazdach zagranicznych. Są to najczęściej wyjazdy biznesowe bogatszych Kenijczyków lub wyjazdy do krajów granicznych w poszukiwaniu rodzin. Bardzo często podróżują również studenci, którzy coraz częściej wyjeżdżają poza kontynent afrykański. W 2008 roku zostało wydanych 128,345, w roku następnym nastąpił wzrost o 19,4% i zostało wydanych 153,266 paszportów.²⁴

4.4 Podsumowanie

Negatywnie na podróże Kenijczyków wpływa fakt, że mają oni wolne podobnie jak W Europie lipiec do sierpień oraz świąteczny grudzień. Ceny wtedy są wyższe gdyż Kenia nastawiona jest głównie na turystę zagranicznego. Właśnie dlatego Minister Turystyki Najib Balala próbuje zachęcić do krótkich wyjazdów, przede wszystkim weekendowych. Rynek emisyjny w Kenii ma duże perspektywy i potencjał jednak musi się to dziać powoli razem ze wzrostem gospodarki i dochodów.

²⁴ Źródło: www.knbs.or.ke/publications/Econ_2010%20Remarks%20by%20Minister.pdf

V. Znaczenie rynku turystycznego dla Polski

5.1 Przyjazdy do Polski

Turyści z Kenii stanowią bardzo **niewielki odsetek** przyjazdów do Polski. Ogólnie udział przyjazdów z Afryki do Polski jest bardzo mały-tak mały, że nie jest on uwzględniany w nowszych danych statystycznych. Jedyne dane, które udało mi się znaleźć to dane z lat 2005-2007 uwzględniające przyjazdy turystów do Polski z „pozostałych krajów zamorskich”(patrz tabela) Bardzo często przyjazdy kenijczyków związane są z odbywającymi się w Polsce zawodami-Kenijczycy znani są ze swojej szybkości i wytrzymałości toteż zdobywają najwyższe miejsca w biegach i maratonach.

Tabela 9 - Przyjazdy cudzoziemców do Polski w latach 2005-2007

TAB.3. Przyjazdy cudzoziemców do Polski w latach 2005-2007 według krajów (tys.)

	Przyjazdy			Zmiany w 2007 r.				
	2005 rok	2006 rok	2007 rok	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	Rok
Ogółem	64606,1	65114,9	66207,8	14,3%	3,9%	2,0%	-10,4%	1,7%
Niemcy	37436,3	37192,1	38102,7	11,1%	2,8%	5,1%	-7,6%	2,4%
15 UE bez Niemiec	2066,4	2430,4	2720,5	14,3%	19,8%	13,3%	0,0%	11,9%
Nowe kraje EU	13493,6	13032,6	13086,4	27,9%	8,5%	0,2%	-22,5%	0,4%
Rosja, Białoruś, Ukraina	10528,6	11275,9	10931,6	11,7%	-1,6%	-9,3%	-9,8%	-3,1%
Główne kraje zamorskie	516,8	561,9	567,5	9,0%	0,5%	-9,3%	20,4%	1,0%
Pozostałe europejskie	23,7	27,3	36,3	58,2%	38,5%	34,6%	13,6%	32,9%
Pozostałe zamorskie	162,6	186,4	267,2	30,9%	28,0%	24,5%	97,9%	43,4%

Źródło: GUS, na podstawie danych Straży Granicznej. Dane za grudzień 2007 doszacowane przez Instytut Turystyki.

Źródło www.intur.com.pl/przyjazd.htm#tur - tabela skrócona

Z powodu braku ogólnie dostępnych danych nie jestem w stanie szerzej zanalizować tego rynku.

5.2 Wyjazdy Polaków do Kenii

Kenijczycy coraz częściej przybywają z wizytami do Polski by **zareklamować swój kraj** jako atrakcyjny turystycznie na różnego rodzaju targach turystycznych. Widzą w Polakach potencjał. W 2007 roku Kenię odwiedziło 5600 polskich turystów, w roku następnym liczba ta zmniejszyła się do 4700²⁵. W 2009 roku Polskę odwiedził Kenijski Minister Turystyki **Najib Balala**, który to tak się wypowiadał o rynku polskim:

*„Widzimy tu potencjał, choć raczej patrzymy na Polskę jako część regionu niż osobny podmiot. Jesteśmy tu by badać możliwości dotarcia do polskich turystów, promowania naszego kraju. Chcemy się **spotkać** z touroperatorami, omówić kampanie jakie prowadzą, chcemy się wzajemnie uzupełniać, współpracować. Jeśli będą chcieli na przykład prowadzić agresywną kampanię promocyjną, poprzez, powiedzmy, setki billboardów w największych miastach Polski – to my mówimy: OK! Damy wam 50 proc. potrzebnych na ten cel pieniędzy, wy dajcie drugą połowę. W ten sposób możemy naprawdę skutecznie współdziałać.”*

Kenia nadal jest dla Polaków odległym krajem, głównie z powodu **wysokich kosztów podróży**. Staje się jednak coraz bardziej popularną destynacją turystyczną z powodu swoich atrakcji turystycznych (głównie promowane są wspaniałe plaże i safari). Liczba turystów zwiększa się również dzięki akcjom promocyjnym podejmowanym przez kenijsko-polskie stowarzyszenie KPF, które systematycznie organizuje wystawy, spotkania, rozlepia plakaty, billboardy, propaguje wyjazdy do Kenii pokazując piękno tego kraju jak i otwartość ich społeczeństwa.

Dużym problemem jest **brak bezpośrednich połączeń lotniczych** do Kenii. Kraj posiada własne linie lotnicze Kenya Airways, które utrzymują połączenia z 30 portami lotniczymi ale niestety z żadnym z polskich portów lotniczych. Przez owe utrudnienia cena biletu jest bardzo wysoka i osiągalna tylko dla ludzi z wysokimi dochodami.

²⁵ Źródło: dziennikturystyczny.pl/2009/07/chcemy-z-wami-wspolpracowac-mowi-polskim-firmom-najib-balala-minister-turystyki-kenii/

Podsumowanie

Kenia jest krajem recepcji turystycznej. Ma przed sobą duże perspektywy rozwoju, mimo krótkiego okresu propagowania turystyki i borykania się z wieloma problemami takimi jak klęski żywiołowe, zamieszki, ataki bombowe, korupcja to z roku na rok wzrasta liczba turystów odwiedzających ten kraj. Kenia ma bardzo dużo do zaoferowania. Przede wszystkim jest bogata w atrakcje naturalne-jedne z najpiękniejszych plaż na świecie, dużo pięknych, bogatych w faunę i florę parków narodowych.

Infrastruktura turystyczna intensywnie się rozwija i kraj jest gotowy na przyjęcie coraz większej ilości turystów. Niestety Kenia nastawiona jest głównie na turystów bogatych-hotele 4 i 5 gwiazdkowe po trosze zapominając o turystach biedniejszych, którzy chcą dokładnie poznawać kraj i jego tajemnice. Zawęża to znacznie profil turysty.

Kenia jest krajem jeszcze niejako raczkującym jeśli chodzi o turystykę ale jest chętna do intensywnego rozwoju. Prowadzi agresywną kampanię propagującą turystykę zarówno wyjazdową jak i przyjazdową. Pojawia się na największych targach turystycznych, odwiedza kraje różnych kontynentów i prowadzi rozmowy z touroperatorami i sieciami hotelowymi. Prognozy na przyszłe lata są obiecujące.

W Polsce Kenia jest jeszcze mało rozreklamowana ale w krajach Europy Zachodniej oraz Ameryki Północnej jest już popularna a z roku na rok jej popularność rośnie. Kenia pracuje by zachęcić Polaków do przyjazdów do swojego kraju.

Kenia ma duże szanse by stać się popularną destynacją turystyczną. Miejmy nadzieję, że kraju nie nawiedzą już klęski żywiołowe oraz ataki terrorystyczne, które mogą przyhamować wzrost ruchu turystycznego w tym kraju.

Bibliografia:

1. Encyklopedia Geograficzna Świata pod red. A. Jelonek, Afryka, Kraków 1996
2. Przeglądowy Atlas Świata pod red. R. Mydel, J. Grocha, Afryka, Kraków 1998
3. M. Shales, Kenia, Thomas Cook, Warszawa 2002
4. UNWTO Highlights 2009
5. Facts&Figures Kenya 2007
6. Ministerstwo Turystyki – www.tourism.go.ke
7. www.experiencekenya.co.uk
8. www.worldtourismdirectory.com
9. www.ecotourismkenya.org
10. www.knbs.or.ke
11. www.kenya.com.pl
12. www.dziennikturystyczny.pl
13. www.lonelyplanet.com
14. www.tradeandindustry.go.ke
15. www.ioltravel.co.za
16. www.mapsofworld.com/kenya/
17. myafrica.wordpress.com
18. www.intur.com.pl
19. www.knbs.or.ke
20. www.unwto.org
21. www.embassy-of-kenya.de

Spis przypisów:

- 1 Encyklopedia Geograficzna Świata pod red. A. Jelonek, Afryka, Kraków 1996, s.229
- 2 Przeglądowy Atlas Świata pod red. R. Mydel, J. Grocha, Afryka, Kraków 1998, s.255
- 3 Przeglądowy Atlas Świata pod red. R. Mydel, J. Grocha, Afryka, Kraków 1998, s.255
- 4 Przeglądowy Atlas Świata pod red. R. Mydel, J. Grocha, Afryka, Kraków 1998, s.255
- 5 M. Shales, Kenia, Thomas Cook, Warszawa 2002, s10
- 6 Źródło: www.ioltravel.co.za/article/view/3552560
- 7 M. Shales, Kenia, Thomas Cook, Warszawa 2002, s15
- 8 Źródło: www.atrakcje-turystyczne.com/afryka/kenia/
- 9 Encyklopedia Geograficzna Świata pod red. A. Jelonek, Afryka, Kraków 1996, s.229
- 10 Źródło: www.magicalkenya.com/index.php?option=com_content&task=view&id=269&Itemid=221
- 11 Encyklopedia Geograficzna Świata pod red. A. Jelonek, Afryka, Kraków 1996, s.235
- 12 Źródło: www.utalii.co.ke/pages/Tourism.vrt
- 13 Źródło: www.embassy-of-kenya.de/Human-Tourism-Resources.59.0.html
- 14 Obliczenia własne
- 15 Obliczenia własne
- 16 Źródło: wiadomosci.gazeta.pl/Wiadomosci/8,80287,4807353.html
- 17 Obliczenia własne
- 18 Źródło : pl.wikipedia.org/wiki/Wybory_w_Kenii_w_2007_roku
- 19 Źródło : www.knbs.or.ke/publications/Econ_2010%20Remarks%20by%20Minister.pdf (s48)
- 20 Źródło : www.ioltravel.co.za/article/view/3552560

- 21 Źródło: www.kenia-online.com/info/klimat.htm
22 Źródło: www.tourism.go.ke/ministry.nsf/pages/domestic_tourism
23 Źródło: www.tourism.go.ke/ministry.nsf/pages/domestic_tourism_more_info
24 Źródło: www.knbs.or.ke/publications/Econ_2010%20Remarks%20by%20Minister.pdf
25 Źródło: dziennikturystyczny.pl/2009/07/chcemy-z-wami-wspolpracowac-mowi-polskim-firmom-najib-balala-minister-turystyki-kenii/

Spis rysunków, wykresów i tabel:

Rysunki:

1. Rysunek 1 - Mwai Kibaki
2. Rysunek 2 - Masajowie
3. Rysunek 3 - Nairobi
4. Rysunek 4 - Mombasa

Wykresy:

1. Wykres 1 - Absolwenci Wyższej Szkoły Utalii
2. Wykres 2 - Liczba przyjazdów do Kenii lata 2000-2007
3. Wykres 3 - Motywy przyjazdów do Kenii
4. Wykres 4 - Kraje emisji turystycznej
5. Wykres 5 - Rodzaj transportu 2006r
6. Wykres 6 - Długość pobytu lata 2000-2006
7. Wykres 7 - Liczba miejsc hotelowych lata 2000-2006
8. Wykres 8 - Regiony koncentracji ruchu turystycznego
9. Wykres 9 - Obłożenie hotelowe lata 2000-2006
10. Wykres 10 - Liczba Konferencji Międzynarodowych
11. Wykres 11 - Liczba turystów w Parkach Narodowych i Rezerwach lata 2000-2006
12. Wykres 12 - Liczba turystów w Muzeach i innych parkach turystycznych
13. Wykres 13 - Liczba lokalnych konferencji lata 2002-2006
14. Wykres 14 - Liczba nocy hotelowych wg kraju zamieszkania

Tabele:

1. Tabela 1 - Podział administracyjny Kenii
2. Tabela 2 - Przyjazdy turystów Afryka (UNWTO)
3. Tabela 3 - Przyjazdy turystów Afryka-podział na kraje
4. Tabela 4 - Dochody z turystyki
5. Tabela 5 - Motywy przyjazdów do Kenii lata 2001-2006
6. Tabela 6 - Rodzaj transportu lata 1998-2006
7. Tabela 7 - Sezonowość ruchu turystycznego
8. Tabela 8 - Liczba turystów w poszczególnych parkach
9. Tabela 9 - Przyjazdy cudzoziemców do Polski w latach 2005-2007